

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

จากที่ได้ทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเห็นได้ว่า ความเห็นเชิงปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศกรณีการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ นี้ เป็นความเห็นเชิงปรึกษาที่มีสมาชิกใหญ่สหประชาชาติเป็นองค์กรผู้ร้องขอ โดยสมาชิกใหญ่ได้ร้องขอในประเด็นผลทางกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการที่อิสราเอลได้สร้างกำแพงขึ้นในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงกฎเกณฑ์และหลักของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยในการพิจารณาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศในการทำความเข้าใจปรึกษา ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้พิจารณาดังต่อไปนี้

1. ในเรื่องของอำนาจในการร้องขอความเห็นเชิงปรึกษาของสมาชิกใหญ่สหประชาชาตินั้น เนื่องจากว่าสมัยการประชุมพิเศษเร่งด่วนครั้งที่ 10 เป็นการเรียกประชุมอย่างเหมาะสม และสามารถจับประเด็นไว้ได้ ดังนั้น สมาชิกใหญ่สหประชาชาติจึงสามารถร้องขอความเห็นเชิงปรึกษาได้

2. ในเรื่องปัญหาข้อกฎหมายที่ได้ร้องขอให้ศาลทำความเข้าใจปรึกษานั้น จะต้องให้ความสำคัญต่อผลทางกฎหมายที่มาจากสถานการณ์ที่เป็นจริง ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้พิจารณาไว้ว่า การขาดความชัดเจนในการยกวางปัญหา

หรือข้อเท็จจริงที่ว่าปัญหานั้นมีลักษณะทางการเมือง ไม่อาจถอดถอนเขตอำนาจของ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศในการทำความเห็นเชิงปรึกษาได้

3. ในเรื่องของคุณิจฉัยของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศนั้น บางรัฐต้องการให้ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศใช้อำนาจในการให้คุณิจฉัยปฏิเสธไม่ทำ ความเห็นเชิงปรึกษา ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นองค์กรหลักทางศาลของ องค์กรสหประชาชาติ ซึ่งโดยหลักแล้วไม่ควรที่จะปฏิเสธในการทำความเห็นเชิงปรึกษา โดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้ให้เหตุผลไว้ว่า

- การที่อิสราเอลไม่ยอมรับในเขตอำนาจของ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศนั้น ไม่เกี่ยวกับอำนาจของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ องค์กรที่ร้องขอ นั้นคือสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ไม่ใช่อิสราเอล

- ในกรณีที่กำลังกล่าวอ้างว่าศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้พิจารณาโดยมี หลักฐานที่ไม่เพียงพอ นั้น ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเห็นว่า รายงานของเลขาธิการ สหประชาชาติ คำแถลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเอกสารของรัฐ อิสราเอลที่ได้เผยแพร่เป็นการทั่วไปนั้น ถือเป็นหลักฐานที่เพียงพอแล้ว

- ในกรณีที่ความเห็นเชิงปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศนี้ จะ เป็นการขัดขวางในการแก้ไขปัญหาอิสราเอล-ปาเลสไตน์โดยการเจรจานั้น ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศไม่เห็นว่าคุณเห็นเชิงปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศนี้ จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการเจรจาตามแผน Roadmap

แต่อย่างใด และเหตุผลดังกล่าวนี้ก็มีใช่เป็นเหตุผลที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ในการที่จะอ้างการไม่ทำความเข้าใจเชิงปริกษาได้

- กรณีของหลักความบริสุทธิ์นี้ อิสราเอลอ้างว่าปาเลสไตน์มีส่วนในความรับผิดชอบสำหรับการก่อการร้ายซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักในการสร้างกำแพงนั้น กรณีดังกล่าวนี้ไม่มีผลต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศแต่อย่างใด เนื่องจากองค์กรณีที่ร้องขอนั้นเป็นสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ หาใช่ปาเลสไตน์ไม่

- ในกรณีที่รัฐอื่นโต้แย้งว่าการทำความเข้าใจเชิงปริกษาไม่อาจเกิดประโยชน์ได้ เนื่องจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติก็ได้เคยมีการประกาศไปแล้วว่าการสร้างกำแพงนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเห็นว่า ภาระของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศคือ การพิจารณาถึงผลทางกฎหมายของการสร้างกำแพงดังกล่าวนี้ ซึ่งสมัชชาใหญ่ได้ร้องขอให้มีการขอให้มีข้อสรุปภายหลังจากที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้พิจารณาแล้ว

เมื่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้พิจารณาว่าศาลยุติธรรมระหว่างประเทศมีอำนาจในการทำความเข้าใจเชิงปริกษาได้แล้ว อันดับต่อไปที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศจะต้องพิจารณาก็คือ ความชอบด้วยกฎหมายของการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ โดยได้พิจารณาดังต่อไปนี้

1. สถานะทางกฎหมายของดินแดนปาเลสไตน์

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศพิจารณาแล้วเห็นว่าดินแดนที่ตั้งอยู่ระหว่าง Green Line และเขตแดนของปาเลสไตน์ทางตะวันตกภายใต้อาณัติปกครองนั้น ได้ถูกยึดครองโดยอิสราเอลในปี 1967 และเป็นดินแดนที่ถูกยึดครอง อิสราเอลจะอยู่ในฐานะรัฐผู้ยึดครอง อันทำให้ดินแดนดังกล่าวนี้ไม่สามารถถูกผนวกเข้ารวมกับดินแดนของอิสราเอลได้

2. การบังคับใช้หลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้กล่าวว่า อนุสัญญากรุงเฮกนี้ ถือเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ อิสราเอลจึงผูกพันและต้องปฏิบัติตาม ส่วนอนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 4 นี้มีผลบังคับใช้ในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ภายหลังปี 1967

3. การบังคับใช้บทบัญญัติกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

การสร้างกำแพงของอิสราเอลได้ก่อให้เกิดการยึดและการทำลายทรัพย์สิน อันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติข้อ 46 และ 52 ของอนุสัญญากรุงเฮก และข้อ 53 ของอนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 4 โดยในบางส่วนที่เป็นเขตปิด (closed area) และในบางส่วนที่เป็นดินแดนที่ล้อมรอบไปด้วยกำแพงนั้น จะเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการโยกย้ายถิ่นฐานของพลเรือนท้องถิ่นในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ อีกทั้งการสร้างกำแพงนี้ยังส่งผลกระทบต่อสิทธิประชากรของดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ด้วย อันเป็นขัดต่อ

ข้อ 49 วรรค 6 ของอนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 4 และมติคณะมนตรีความมั่นคง นอกจากนั้น
 กำแพงนี้ยังเป็นการขัดขวางสิทธิในการทำงาน สิทธิในการมีสุขภาพที่ดี สิทธิในการได้รับ
 การศึกษา และสิทธิในการมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่เพียงพอ

4. การพิสูจน์ทางกฎหมายในการสร้างกำแพง

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การสร้างกำแพงอัน
 เป็นการละเมิดสิทธิของประชาชนชาวปาเลสไตน์นั้น ไม่สามารถที่จะอ้างความจำเป็นทาง
 การทหาร หรือการป้องกันตนเองได้ ข้อ 51 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ได้รับรองสิทธิในการ
 ป้องกันตนเองในกรณีที่มีการขัดกันด้วยอาวุธโดยรัฐหนึ่งกระทำต่ออีกรัฐหนึ่งเท่านั้น ซึ่งจะ
 ไม่เข้ากับกรณีดังกล่าวนี้

ดังนั้น ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศจึงได้พิจารณาให้การสร้างกำแพงของ
 อิสราเอลในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์นี้ เป็นการกระทำที่ขัดต่อบทบัญญัติ
 กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ โดยศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้กำหนดภาระ
 ผูกพัน ซึ่งอิสราเอลและรัฐต่างๆ ควรยึดถือปฏิบัติตาม ดังต่อไปนี้

1. ภาระผูกพันของอิสราเอล

ในความเห็นเชิงปรึกษา ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศระบุให้อิสราเอล
 ยินยอมกระทำตามข้อผูกพันเบื้องต้นอยู่ 3 ประการด้วยกัน ดังนี้

- ยุติการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ และรื้อถอนสิ่งก่อสร้างทั้งหมดที่ได้เคยทำเอาไว้

- ยกเลิกกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ใดๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการสร้างกำแพงทั้งหมด

- ชดเชยค่าเสียหาย อันเกี่ยวเนื่องกับการสร้างกำแพงทั้งหมด

2. ภาระผูกพันของรัฐอื่นๆ

รัฐทั้งหลายไม่เพียงแต่จะต้องยอมรับว่าการสร้างกำแพงเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หากแต่รัฐทั้งหลายมีพันธกรณีในการที่จะต้องกระทำการดังต่อไปนี้

- รัฐทั้งหลายมีพันธะที่จะไม่รับรองสถานการณืที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย จากการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์

- รัฐทั้งหลายมีพันธะที่จะไม่ให้ความช่วยเหลือหรืออุปถัมภ์ใดๆ ในการสร้างกำแพง

- อัครราชทูตผู้ทำสัญญากับอนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 4 มีพันธกรณีเพิ่มเติมในการส่งเสริมให้อิสราเอลเคารพตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

- องค์การสหประชาชาติควรพิจารณากระทำกรใดๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายนี้จบสิ้นไป ทั้งนี้ โดยผ่านทางองค์กรต่างๆ ของสหประชาชาติ

แต่เนื่องจากความเห็นเชิงปรึกษาจะไม่มีผลผูกพันต่อองค์กรที่ร้องขอหรือรัฐใด ๆ ดังนั้นจึงควรมีการพิจารณาถึงมาตรการบังคับเพิ่มเติมประกอบความเห็นเชิงปรึกษานี้ด้วย เพื่อเป็นการพัฒนาการบังคับใช้ตามแนวความเห็นเชิงปรึกษากรณีการสร้างกำแพงนี้ต่อไป มาตรการบังคับเพิ่มเติมนี้จะประกอบไปด้วย

1. คำพิพากษาศาลสูงของอิสราเอลในคดี Beit Sourik v. Israel.

แม้ว่าคำพิพากษาดังกล่าวนี้จะมีมาก่อนความเห็นเชิงปรึกษา แต่ก็สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่หลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศของศาลสูงอิสราเอล ในอันที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้อิสราเอลเคารพและปฏิบัติตามอนุสัญญากรุงเฮก และอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 อันเป็นกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยตรงแก่กรณีดังกล่าวนี้ ซึ่งก็ถือได้ว่าเป็นความก้าวหน้าทางกฎหมายอีกก้าวหนึ่ง และเป็นมาตรการเพิ่มเติมที่สำคัญประการหนึ่งในการที่จะเป็นแบบอย่างการแก้ไขปัญหาคารสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ต่อไป

2. มติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

คณะมนตรีความมั่นคงมีหน้าที่หลักในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ จะอำนาจในการพิจารณาสถานการณ์ใด ๆ ที่เป็นปัญหาภายใต้กรอบของกฎบัตรสหประชาชาติ พร้อมทั้งแสดงความเห็นในลักษณะของข้อมติ ซึ่งในกรณีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาตะวันออกกลางนั้น คณะมนตรีความมั่นคงได้ออกมติที่ 242 (1967) และข้อมติที่ 338 (1973) ซึ่งเป็นหลักการผดุงไว้ซึ่งสันติภาพในดินแดนตะวันออกกลาง โดยมีใจความสำคัญคือ ให้อิสราเอลถอนกองกำลังติดอาวุธออกจากดินแดนที่ถูกยึดครอง ยุติการอ้างสิทธิใด ๆ หรือภาวะสงครามของรัฐ (states of belligerency) ให้เคารพและยอมรับในอำนาจอธิปไตย ให้มีการเจรจาระหว่างคู่พิพาท และให้เลขาธิการสหประชาชาติแต่งตั้งผู้แทนพิเศษ

นอกจากนี้ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติยังได้ออกมติเพื่อรับรองแผนพัฒนาเพื่อสันติภาพ (The Roadmap for Peace) เพื่อเป็นขั้นตอนในการปฏิบัติเกี่ยวกับการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และหลักการทางมนุษยธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่มีมายาวนานระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ โดยมี 3 ช่วงระยะคือ ระยะที่ 1 เป็นช่วงของการสิ้นสุดความรุนแรง และความหวาดกลัวของประชาชนชาวปาเลสไตน์ อีกทั้งยังมีการจัดตั้งรัฐบาลของชาวปาเลสไตน์ ทั้งนี้ อิสราเอลจะต้องคืนดินแดนที่ถูกยึดครองไปให้แก่ชาวปาเลสไตน์ ระยะที่ 2 คือการส่งผ่าน หลังจากที่มีการเลือกตั้งในปาเลสไตน์ กลุ่มทั้ง 4 (the Quartet) จะต้องมีการจัดประชุมนานาชาติเพื่อช่วยกู้เศรษฐกิจของปาเลสไตน์ให้กลับคืนดังเดิม ระยะที่ 3 คือช่วงที่มีการตกลงในเรื่องสถานะของรัฐที่ถาวรและเป็นช่วงสิ้นสุดกรณีพิพาทระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์

3. มติของสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ

ในการพิจารณาใหม่ของสมัยการประชุมเร่งด่วนครั้งที่ 10 (Tenth Emergency Session) สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้มีมติเรียกร้องให้อิสราเอล ยอมรับความเห็นเชิงปรักษา โดยสมัชชาใหญ่เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกของ สหประชาชาติทุกประเทศยอมรับตามภาวะผูกพันที่อ้างถึงโดย ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งรวมไปถึงการไม่รับรองสถานการณที่ไม่ถูกต้องตาม กฎหมาย จากการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ และการไม่ให้ ความช่วยเหลือหรืออุปถัมภ์ใด ๆ ในการสร้างกำแพง

นอกจากนี้ ยังได้มีมติเรียกร้องให้เลขาธิการสหประชาชาติจัดตั้งองค์การ เพื่อทำหน้าที่ในการรายงานถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูก ยึดครองของปาเลสไตน์ โดยมีหลักการสำคัญ คือ เพื่อบันทึกความเสียหายที่เกิดขึ้นกับ บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลใด ๆ อันเป็นผลมาจากการสร้างกำแพงโดยอิสราเอล ในฐานะ ผู้ยึดครองในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ รวมถึงบริเวณภายในและรอบ ๆ เยรูซาเลมตะวันออกด้วย องค์การที่ทำหน้าที่ในการรายงานถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจะ เรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่า "องค์การที่บันทึกความเสียหาย" (Register of Damage) ซึ่งจะ ทำหน้าที่ตรวจเท่าที่ยังมีการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ รวมถึงบริเวณภายในและรอบ ๆ เยรูซาเลม

4. บทบาทขององค์กรทางด้านมนุษยธรรม

องค์กรทางด้านมนุษยธรรมนั้น นอกจากเป็นองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมแก่ผู้ตกทุกข์ได้ยากแล้ว ยังเป็นองค์กรที่ช่วยส่งเสริมให้มีการเคารพกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้อีกด้วย การเข้าไปช่วยเหลือในสถานการณ์ใด ๆ นั้น ทำให้องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรนั้นได้ร่วมรับรู้ถึงปัญหาอย่างแท้จริง แม้ว่าการดำเนินการให้ความช่วยเหลือขององค์กรเหล่านี้จะถูกจำกัดหรือกีดกันจากรัฐเจ้าของดินแดน และประสบกับความยากลำบากจากการเป็นเป้าโจมตีของกลุ่มก่อการร้ายก็ตาม หากแต่ก็มีบางองค์กรที่ทำงานในบางพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องอาศัยการประสานงานที่ดีระหว่างรัฐเจ้าของดินแดนและองค์กรที่เข้ามาช่วยเหลือนั้น ซึ่งในกรณีของอิสราเอลและปาเลสไตน์นี้ ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ขององค์กรทางด้านมนุษยธรรมยังคงตกเป็นเป้าการโจมตีและถูกคุกคามจากทั้งผู้ก่อการร้ายชาวอิสราเอลและปาเลสไตน์ ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นการกีดกันความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม อิสราเอลและปาเลสไตน์ควรทบทวนและหามาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรดังกล่าวนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเคารพในกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะปาเลสไตน์ซึ่งต้องการผลักดันให้อิสราเอลปฏิบัติต่อประชาชนพลเรือนของตนอย่างมีมนุษยธรรมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาทางยุติการก่อการร้ายเหล่านี้เสีย

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการทำงานขององค์กรเหล่านี้จะมีข้อจำกัดอยู่มาก แต่ยังมีองค์กรเหล่านี้เข้ามาช่วยเหลือมากององค์กรเท่าไร การพัฒนาทางด้านกฎหมายมนุษยธรรมก็จะมีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ด้วยเหตุว่าประชาชนพลเรือนในพื้นที่จะได้เข้าใจในหลักมนุษยธรรม และรับรู้ถึงสิทธิของตนตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็น

แรงผลักดันอีกประการหนึ่งในการส่งเสริมให้มีการบังคับใช้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าความเห็นเชิงปริกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศกรณีการสร้างกำแพงนี้ เป็นความเห็นเชิงปริกษาที่แสดงออกถึงพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาทำความเข้าใจความเห็นเชิงปริกษานั้น ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศยังคงยึดถือตามแนวทางความเห็นเชิงปริกษาที่ได้ให้ความเห็นไว้ก่อนหน้านี้ จะมีเพิ่มเติมก็เพียงปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไปในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยจะเห็นได้ชัดจากการให้อำนาจสมัชชาใหญ่สหประชาชาติในการพิจารณาร้องขอความเห็นเชิงปริกษา ซึ่งแต่เดิมหากเป็นกรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงพิจารณาอยู่แล้วนั้น สมัชชาใหญ่จะไม่มีอำนาจในการพิจารณาเรื่องนั้นเลย แต่ในปัจจุบันนั้น หากพิชูนได้ว่าคณะมนตรีความมั่นคงไม่สามารถแก้ไขปัญหาใดได้ สมัชชาใหญ่ก็จะมีอำนาจในการนำประเด็นปัญหาเหล่านี้มาพิจารณาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขต่อไปได้ ซึ่งนับว่าเป็นแนวทางที่ดีมากในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

ส่วนในกรณีของหลักเกณฑ์ตามกฎหมายการยึดครองตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศนั้น ถือได้ว่าเป็นความก้าวหน้าอีกประการหนึ่งในการตัดสินปัญหาอิสราเอล-ปาเลสไตน์ เนื่องจากความเห็นเชิงปริกษานี้มีการวางหลักเกณฑ์ที่แน่นอนว่าอิสราเอลเป็นรัฐที่ยึดครอง ซึ่งตามกฎหมายเกณฑ์การยึดครองนั้น อิสราเอลมีพันธกรณีที่จะต้องให้ความคุ้มครองประชาชนพลเรือนในดินแดนที่ตนยึดครอง เมื่ออิสราเอลได้ละเมิดกฎหมายดังกล่าวอิสราเอลจึงสมควรที่จะต้องยุติและแก้ไขปัญหาให้หมดสิ้นไปได้ ซึ่งความเห็นเชิงปริกษากรณีการสร้างกำแพงนี้ ยังเป็นการกำหนดพันธกรณีต่างๆ ทั้งต่อ

อิสราเอลเอง และต่อประชาคมระหว่างประเทศ ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของมาตรการเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้นนี้ ถือได้ว่าเป็นความก้าวหน้าทางกฎหมายอีกประการหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในอดีต ความเห็นเชิงปรึกษาจะเป็นเพียงข้อเสนอแนะ และไม่มีผลบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ หากแต่ในปัจจุบัน ความเห็นเชิงปรึกษากลับมีอิทธิพลต่อประชาคมระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น โดยสังเกตได้จากบทบาทในแต่ละองค์กรที่นำหลักกฎหมายที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้วางหลักเกณฑ์ไว้ในความเห็นเชิงปรึกษามาเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อกรณีการสร้างกำแพงนี้ต่อไป โดยเฉพาะในส่วนของศาลสูงอิสราเอล ที่ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ตัดสินใจตามความเห็นเชิงปรึกษาทั้งหมด แต่ก็ถือเป็นการเริ่มต้นที่ดีในการส่งเสริมให้มีการบังคับใช้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น ในส่วนของสมัชชาใหญ่สหประชาชาตินั้น แม้มติของสมัชชาใหญ่จะเป็นเพียงข้อเสนอแนะ แต่ก็ถือเป็นแรงผลักดันอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าหากองค์กรบันทึกความเสียหายได้จัดตั้งขึ้นและดำเนินการได้อย่างเป็นทางการ ก็จะถือว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการผลักดันและบังคับใช้ตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้ ส่วนคณะมนตรีความมั่นคง แม้ว่าปัจจุบันจะยังคงไม่มีมติคณะมนตรีความมั่นคงที่ออกมาเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างกำแพงนี้ โดยเฉพาะ หากแต่มติที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาตะวันออกกลางนั้นก็ถือว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเลือกนำมาปรับบังคับใช้แก่กรณีการสร้างกำแพงได้ โดยสมัชชาใหญ่และคณะมนตรีความมั่นคงควรที่จะประสานงานร่วมกันในการนำสันติภาพมาคืนสู่ดินแดนตะวันออกกลาง โดยมีเลขาธิการสหประชาชาติเป็นผู้รายงานและร่วมประสานงาน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ท้ายที่สุด ในส่วนขององค์กรที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมนั้น ควรที่จะมีการร่วมมือกันระหว่างองค์กร

ระหว่างประเทศและองค์กรภายในประเทศ เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมมากยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจะพบว่า ภายใต้อาณัติของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศกรณีการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ และมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะสามารถแก้ไขปัญหาการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์ได้ในระดับหนึ่ง แต่ในขณะเดียวกัน มาตรการเหล่านั้นยังจำเป็นที่จะต้องมีการพิจารณาและนำไปบังคับใช้ให้เหมาะสมด้วย เพราะฉะนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. เนื่องจากความเห็นเชิงปรึกษากรณีการสร้างกำแพงนี้ ได้มีการกำหนดถึงพันธกรณีของอิสราเอลในอันที่จะยุติการสร้างกำแพงหรือ มาตรการอื่นใดอันเป็นการละเมิดหลักกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ในปัจจุบัน อิสราเอลก็ยังเพิกเฉยต่อพันธกรณีดังกล่าวนี้อยู่ ดังนั้น จึงเห็นควรที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการกดดันให้อิสราเอลยอมรับที่จะกระทำตามพันธกรณีดังกล่าวนี้ด้วย

2. ในการส่งเสริมให้มีการเจรจามาตรการที่นำไปสู่การยุติการสร้างกำแพงนั้น ควรที่จะมีการส่งเสริมให้เปิดการเจรจาวิภาคี หรือ พหุภาคี โดยให้รัฐที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดเป็นผู้ประสานงาน ทั้งนี้ การเจรจาดังกล่าวจะต้องตั้งอยู่บนหลักสุจริต

3. ในประเด็นปัญหาการก่อการร้ายอันเป็นเหตุผลสำคัญในการสร้างกำแพงนั้น ควรที่จะต้องมีการค้นหาแนวทางในการต่อต้านการก่อการร้าย นอกเหนือจากวิธีการสร้างกำแพงต่อไป ทั้งนี้โดยผ่านทาง การป้องกันที่แน่นหนา และจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการเจรจาโดยสันติด้วย

4. การส่งเสริมให้มีการบังคับใช้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 4 เพื่อให้เกิดการบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การออกข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ คณะมนตรีความมั่นคงควรที่จะต้องออกมาตรการอันเป็นการแก้ไขปัญหาการสร้างกำแพงนี้โดยเร็ว ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย และจะต้องไม่ออกมติที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อรัฐใดรัฐหนึ่ง ในขณะเดียวกัน จะต้องไม่ออกมติโดยคำนึงถึงแต่ประโยชน์ของประเทศตนด้วย

6. การรณรงค์และกดดันให้อิสราเอลและปาเลสไตน์ยอมรับและปฏิบัติตามแผนพัฒนาเพื่อสันติภาพ (Roadmap for Peace) ตามมติคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติที่

7. รัฐทุกรัฐควรที่จะต้องให้การเคารพพันธกรณีของตนที่มีอยู่ภายใต้ความเห็นเชิงปรึกษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศกรณีการสร้างกำแพงในดินแดนที่ถูกยึดครองของปาเลสไตน์

สุดท้ายนี้ แนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่นำเสนอไปจะสำเร็จลุล่วงได้หรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่ายที่จะให้ความสนใจที่จะแก้ไขปัญหายอย่างจริงจัง โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประชาคมโลกเป็นที่ตั้ง และพยายามหาทางแก้ไขปัญหายอย่างสันติวิธี เพื่อนำความสงบสุขมาสู่ดินแดนตะวันออกกลาง